

REGISTRUL COMERȚULUI

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 31.03.2004

Legislație aplicabilă în domeniu

- Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului, republicată în M.Of. nr. 49/04.02.1998, cu modificările și completările ulterioare:
 - *Ordonanța Guvernului nr. 53/1998 pentru completarea Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, publicată în M.Of. 302/18.08.1998*
 - *Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în M.Of. 279/21.04.2003*
 - *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 76/2001 privind simplificarea unor formalități administrative pentru înregistrarea și autorizarea funcționării comercianților, publicată în M.Of. 283/31.05.2001*
 - *Legea nr. 348/2001 pentru modificarea Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, publicată în M.Of. 381/12.07.2001*
 - *Ordonanța Guvernului nr. 15/2003 pentru completarea Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, publicată în M.Of. 61/01.02.2003*

- Norme metodologice 608/1998 privind modul de ținere a registrelor comerțului și de efectuare a înregistrărilor, publicate în M.Of. nr. 176/11.05.1998

- Hotărârea Guvernului nr. 1346/2002 privind serviciile de asistență prestate de oficiile registrului comerțului de pe lângă tribunale pentru înregistrarea și autorizarea funcționării comercianților, publicată în M.Of. nr. 903/12.12.2002

- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în M.Of. nr. 279/21.04.2003

I. Organizare și funcționare

Registrul Comerțului, constituit în baza Legii nr. 26/1990, este o instituție specifică economiei de piață.

Astfel, comercianții, înainte de începerea comerțului, precum și alte persoane fizice sau juridice, prevăzute în mod expres de lege, înainte de începerea activității acestora, au obligația să ceară înmatricularea în registrul comerțului, iar în cursul exercitării și la încetarea comerțului sau, după caz, a activității respective, să ceară

înscrierea în același registru a mențiunilor privind actele și faptele a căror înregistrare este prevăzută de lege.

Sunt comercianți:

- persoanele fizice și asociațiile familiale care efectuează în mod obișnuit acte de comerț,
- societățile comerciale,
- companiile naționale și societățile naționale,
- regiile autonome,
- organizațiile cooperatiste.

Registrul comerțului se ține de către oficiul registrului comerțului, organizat în fiecare județ și în municipiul București.

Registrul central al comerțului se ține de către Oficiul Național al Registrului Comerțului, instituție publică cu personalitate juridică, finanțată integral din venituri proprii, organizată în subordinea Ministerului Justiției.

II. Efectuarea și controlul operațiunilor efectuate în registrul comerțului

Înregistrările în registrul comerțului se fac pe baza unei încheieri a judecătorului delegat sau, după caz, a unei hotărâri judecătorești irevocabile, în afară de cazurile în care legea prevede altfel.

Încheierile judecătorului delegat privitoare la înmatriculare sau la orice alte înregistrări în registrul comerțului sunt executorii de drept și sunt supuse numai recursului.

Termenul de recurs este de 15 zile și curge de la data pronunțării încheierii pentru părți și de la data publicării încheierii sau a actului modificator al actului constitutiv în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, pentru orice alte persoane interesate.

Recursul se depune și se menționează în registrul comerțului unde s-a făcut înregistrarea.

În cazul admiterii recursului, decizia instanței de recurs va fi menționată în registrul comerțului.

III. Înregistrarea și verificarea cererilor

Cererile și actele ce le însoțesc sunt verificate, în prezența deponentului, de un referent al Oficiului registrului comerțului, pentru a se constata dacă sunt complete și întocmite conform legii; dacă este necesar, va putea solicita date sau acte în completare.

Dacă cererea și actele doveditoare sunt complete, se eliberează deponentului dovada depunerii cererii, conținând denumirea oficiului registrului comerțului,

numărul și data înregistrării în registrul unic de intrare-ieșire, precum și data limită de eliberare a documentelor care atestă înregistrarea.

În cazul în care, la verificare, se constată lipsa unor cerințe legale, iar deponentul insistă ca cererea să fie înregistrată în forma prezentată, referentul oficiului registrului comerțului va înregistra cererea, va întocmi referatul cu obiecțiunile sale și va prezenta dosarul judecătorului delegat și/sau directorului oficiului registrului comerțului. În această situație, comerciantului i se înmânează dovada prevăzută anterior, în care se va menționa și termenul de citare.

Dacă se constată erori materiale sau omisiuni, care nu afectează cerințele de fond ale cererii și ale actelor doveditoare, ele se vor îndepărta pe loc de către deponent, pe propria răspundere sau, după caz, de către referentul oficiului registrului comerțului.

IV. Soluționarea cererilor

Cererea și actele doveditoare, împreună cu referatul de verificare, se prezintă, la sediul oficiului registrului comerțului, judecătorului delegat sau, după caz, directorului oficiului registrului comerțului, pentru a fi soluționate.

După efectuarea înregistrărilor în registrul comerțului, comerciantului ori împuternicitului său i se eliberează, după caz, următoarele documente:

- încheierea judecătorului delegat și certificatul de înregistrare, în cazul solicitării autorizării și/sau a înregistrării;
- încheierea judecătorului delegat sau, după caz, rezoluția directorului oficiului registrului comerțului și certificatul de înscriere mențiuni, în cazul solicitării înscrierii mențiunilor privind modificarea actelor constitutive;
- certificatul de înregistrare sau, după caz, certificatul de înscriere mențiuni, însoțite de listingul filei de registru, în cazul solicitării înregistrării în registrul comerțului a cooperativelor de consum și a cooperativelor de credit;
- încheierea de înregistrare a sucursalei, însoțită de certificatul de înregistrare;
- un exemplar al cererilor în care certificatul este inclus pe ultima pagină a acestora.

V. Efectuarea înregistrărilor în registrul comerțului

1. Înregistrarea și autorizarea funcționării comercianților

În prezent, în vederea obținerii înregistrării și autorizării funcționării comercianților, în cadrul fiecărui oficiu al registrului comerțului de pe lângă tribunal se constituie câte un Birou unic.

Solicitarea înregistrării sau, după caz, autorizării funcționării comerciantului la Biroul unic din cadrul oficiului registrului comerțului se face de către asociat, acționar, administrator, comerciant sau de împuterniciți ai acestora.

Solicitantul va completa cererea de înregistrare tip, va furniza toate datele necesare, va achita taxele și tarifele aferente operațiunilor pentru înregistrarea și autorizarea funcționării comerciantului.

În termen de 20 de zile de la înregistrarea cererii va fi eliberat ***certificatul de înregistrare a comerciantului***, care cuprinde și codul unic de înregistrare atribuit de Ministerul Finanțelor Publice.

Potrivit legii, la cererea și pe cheltuiala titularului cererii Biroul unic are obligația de a presta următoarele servicii, cu privire la cererea de înregistrare și autorizare a comercianților:

- a) rezervarea firmei și efectuarea, în numele titularului cererii, a vărsămintelor reprezentând aportul în numerar la capitalul social;
- b) redactarea actului constitutiv și obținerea autentificării sau, după caz, a dării de dată certă acestuia;
- c) redactarea și obținerea declarației pe propria răspundere a fondatorilor, a administratorilor și a cenzorilor că îndeplinesc condițiile prevăzute de lege;
- d) susținerea cererii de înregistrare a comerciantului în fața judecătorului delegat.

Înregistrarea în registrul comerțului se operează în termen de 24 de ore de la data pronunțării încheierii judecătorului delegat de autorizare a înmatriculării.

Precizare

Comerciantul este obligat să menționeze pe facturi, oferte, comenzi, tarife, prospecte și orice alte documente întrebuintate în comerț, numele/denumirea, sediul social, codul unic de înregistrare și, dacă este cazul, codul numeric personal. Sunt exceptate bonurile fiscale emise de aparatele de marcat electronice, care vor cuprinde elementele prevăzute de legislația din domeniu.

2. Înscrierea de mențiuni

Mențiunile prin care se aduc modificări actelor constitutive ale comercianților prevăzute de Legea nr. 26/1990 sunt supuse controlului de legalitate al judecătorului delegat, cu excepția mențiunilor care se înscriu în registrul comerțului în baza rezoluției directorului oficiului registrului comerțului, precum și a celor care se înscriu în baza unei hotărâri judecătorești definitive.

Precizare

Cererile de înscriere de mențiuni, a căror soluționare revine în competența judecătorului delegat, sunt supuse taxelor judiciare de timbru și timbrului judiciar.

La orice cerere de înscriere de mențiuni sau pentru efectuarea oricărei operațiuni în registrul comerțului se va anexa dovada achitării taxei către oficiul registrului comerțului.

3. Cererile de radiere

Poate face cerere de radiere orice persoană fizică sau juridică prejudiciată ca efect al unei înmatriculări ori printr-o mențiune în registrul comerțului.

Cererea se depune și se menționează în registrul comerțului la care s-a făcut înmatricularea comerciantului. În termen de 3 zile de la data depunerii oficiul registrului comerțului înaintează cererea tribunalului în a cărui rază teritorială se află sediul comerciantului, iar în cazul sucursalelor înființate în alt județ, tribunalului din acel județ.

Hotărârea judecătorească de soluționare a cererii poate fi atacată numai cu recurs, iar termenul de recurs curge de la pronunțare, pentru părțile prezente, și de la comunicare, pentru părțile lipsă.

Oficiul registrului comerțului va efectua radierea și va publica hotărârea judecătorească irevocabilă în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, pe cheltuiala părții care a introdus cererea. În acest scop, instanța va comunica oficiului registrului comerțului hotărârea judecătorească, în copie legalizată, cu mențiunea rămânerii irevocabile.

4. Înscrierea din oficiu

Înscrierea, din oficiu, în registrul comerțului a mențiunilor se face în baza unor hotărâri judecătorești definitive sau, după caz, în baza unor acte administrative publicate în Monitorul Oficial al României. Mențiuni vor fi înscrise în registrul comerțului din oficiu, dacă înscrierea lor nu a fost solicitată, în prealabil, de către comerciant sau de o altă persoană interesată.

Actele supuse obligației de înregistrare din oficiu sunt prevăzute de Normele Metodologice nr. 608/1998.

Exemplificăm:

- a) hotărârile judecătorești definitive, precum hotărârea de divorț al comerciantului, precum și cea de împărțire a bunurilor comune pronunțate în cursul exercitării comerțului; hotărârea de condamnare a comerciantului pentru fapte penale care îl fac nedemn de a exercita aceasta profesie;
- b) menționarea înregistrării sucursalei la oficiul registrului comerțului de la sediul principal, în baza copiei de pe încheierea de înregistrare a judecătorului delegat, transmisă de oficiul registrului comerțului în a cărui rază teritorială se află sediul secundar;
- c) radierea din registrul comerțului în a cărui rază teritorială se află sediul inițial al firmei care și-a schimbat sediul social în alt județ, pe baza comunicării copiei de

- pe încheierea de înregistrare, transmisă de oficiul registrului comerțului de la noul sediu;
- d) radierea din registrul comerțului a comerciantului, persoană juridică, care își încetează existența ca urmare a reorganizării prin fuziune sau prin divizare totală, dacă aceasta nu a fost dispusă prin dispoziție judecătorească;
 - e) sancțiuni dispuse de organele în drept pentru fapte săvârșite în legătură cu exercitarea comerțului, care se publică în Monitorul Oficial al României.

5. Îndreptarea erorilor materiale

Dacă se constată că sunt erori materiale în cuprinsul actelor aflate în dosarul comerciantului se va întocmi o cerere de îndreptare a acestora.

Îndreptarea se face fără plata vreunei taxe dacă erorile materiale, constatate în cuprinsul actelor emise de oficiul registrului comerțului, s-au produs din culpa personalului oficiului registrului comerțului.

În cazul în care s-au constatat erori materiale în cuprinsul altor acte decât celor emise de oficiul registrului comerțului (act constitutiv, act adițional modificator, încheiere a judecătorului delegat, hotărâre judecătorească definitivă etc.), comerciantul are obligația să solicite, în prealabil, îndreptarea erorilor, la organele emitente, după care, ulterior, va cere rectificarea erorilor la oficiul registrului comerțului.

VI. Taxele percepute de oficiul registrului comerțului

Pentru operațiunile efectuate oficiul registrului comerțului percepe taxe și tarife stabilite prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Justiției și a Ministerului Finanțelor Publice.

În prezent, taxele și tarifele percepute de către oficiul registrului comerțului pentru operațiunile efectuate sunt cele prevăzute de H.G. nr. 1345/2002 pentru stabilirea modelului și conținutului cererii de înregistrare și ale certificatului de înregistrare a comerciantului

Cuquanturile taxelor și onorariilor pentru autentificarea ori darea de dată certă actelor constitutive și declarațiilor pe propria răspundere ale fondatorilor, administratorilor și cenzorilor privind îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege, precum și ale celor pentru modificarea acestora s-au stabilit în sumă fixă prin H.G. nr. 600/2001, inițiată de Ministerul Justiției pe baza propunerilor Uniunii Naționale a Notarilor Publici, cu avizul Ministerului Finanțelor Publice.

VII. Regim sancționator

Încălcarea de către comercianți a obligațiilor prevăzute de reglementările legale privind registrul comerțului se sancționează conform prevederilor Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, va fi sancționată cu amendă judiciară de la 5.000.000 lei la 20.000.000 lei, dacă fapta nu constituie infracțiune, nerespectarea dispozițiilor legale și a termenelor prevăzute de către comercianții care trebuie să ceară înmatricularea sau înscrierea unei mențiuni sau să depună specimene de semnătură ori anumite acte.

În cazul în care înmatricularea, mențiunea, depunerea specimenului de semnătură sau a actului sunt în sarcina unei persoane juridice, amenda judiciară este de la 5.000.000 lei la 20.000.000 lei, dacă fapta nu constituie infracțiune. Dacă sunt mai multe persoane obligate la îndeplinire, amenda se aplică fiecăreia dintre ele.

Sancțiunea va fi aplicată prin încheiere pronunțată de judecătorul delegat.

Persoana care, cu rea-credință, a făcut declarații inexacte, în baza cărora s-a operat o înmatriculare ori s-a făcut o mențiune în registrul comerțului, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amenda de la 1.000.000 lei la 5.000.000 lei, dacă, potrivit legii, fapta nu constituie o infracțiune mai gravă. Prin hotărârea pronunțată, instanța va dispune și rectificarea sau radierea înmatriculării ori mențiunii inexacte.